

Pukspuust saab kauneima heki

Pukspuu on parim madala igihalja pügatava heki taim.

Pukspuu on meil tuntud ja hinnatud kui ilus igihaljas kalmistutaim.

Väikeste, veidi läikivate nahksete tumeroheliste lehtedega harilik pukspuu (*Buxus sempervirens*) kasvab meie tingimustes tavaliselt kuni meetri kõrguseks ja sama laiaks. Põõsas on hästi tihe. Kuna pukspuu talub hästi pügamist, on temast hea lõigata kõikvõimalikke vorme ja kujusid. Väga väikeste lehtede ja aeglase kasvu tõttu hindavad pukspuud kõrgelt ka bonsaikasvatajad.

Kõige ilusama madala heki saabki pukspuust. Kui heki alune ei ole rohtunud, algab lehestik juba maapinnalt. Ainuke probleem on talvekindlus. Aga madal hekk on selle poolest hea, et seda saab talveks katta. Kõige parem on teha laudadest hõre kate, mis pakub kaitset nii pealt kui ka külgedelt.

Parem katta kui kahetseda

Nagu enamik igihaljaid põõsaid, nii vajab ka pukspuu meie ilmastikus veebruarist kuni aprilli lõpuni kaitset tugevate päikesekiirte eest. Sooja kevadpäikese paistel ärkavad lehed elule varem, kui juured neile külmunud mullast vett suudavad hankida. Tagajärg on füsioloogiline põud – põõsa lehed kuivavad veepuuduses. Hukkuda võivad isegi eelmise aasta kasvud.

Paarikümnekraadise külma elab pukspuu üle suuremate viperusteta, eriti siis, kui maad ja põõsast katab lumevaip. Aga me ju ei tea ette, kui lumerohe talv tuleb, kindlam on põõsaalune maa sügisel korralikult multšida ja külma kaitseks juba mõned kuuseoksad maasse torgata.

Veel paremini kaitseb põõsast lihtne laudkast, mis hoiab ära sellegi, et oksad lume raskuse all murduvad. Kastile ja selle ümber on lihtne ka lisasoojustust laotada.

Veel lihtsam tundub olevat põõsas esimeste külmade aegu talvekangasse mähkida ja niimoodi kinni siduda, et ta laiali ei vajuks. Soojal sagedaste sulailmadega talvel võib selline umbne kate aga kasu asemel hoopis kahju teha.

Soe talv teeb kahju

Mõnikord teevad soojad lumerohked talved meid mugavaks, unustame pukspuud sügisel talvekorda seada. Nõnda juhtus paarteist aastat tagasi, kui sain lahti Kubja vanadest suurtest pukspuupõõsastest.

Sooja talve vastu on peaaegu võimatu midagi ette võtta. Nõnda oli see 2007. aastal, kui mitmed taimed veel jaanuaris elasid rahulikku hilissügisest elu. Järgnes külmalaine ja kevadel olid paljudes kohtades rebasekarva mitte ainult pukspuud, vaid isegi elupuud. Ka lõhnaval kuslapuul hakkasid enne jaanuari külmasid pungad pakatama, päriskevad del polnud neist järel midagi.

Hea juurduja

Kõrgemate põõsaste pügamisel jääb üle palju noori võrseid, millest saab teha haljaspistikuid. Need juurduvad küll pikkamööda, kuid hästi. Pistikust istutuskõlbliku põõsa saamiseks kulub 2–3 aastat.

Eesti aiaäridest võib lisaks harilikule pukspuule leida ka tema sorte. Näiteks heledamate lehtedega ja loomupäraselt keraja vormiga 'Suffruticosa' ning kollasekirjude lehtedega 'Aureo-

REIN SANDER

Pukspuu kauni lehestiku suurim vaenlane on varakevadine tugev päike.

variegata'. Müügil on olnud ka väikeselehise pukspuu (*B. microphylla*) sort 'Faulkner', mille lehed on veelgi väiksemad kui harilikul pukspuul.

REIN SANDER